

Fluwelen Burgwal 58
Postbus 11560
2502 AN Den Haag

070 763 00 30

aeno.nl

Datum: 2 april 2026

Beste raadslid,

Gefeliciteerd met je installatie in de gemeenteraad! Jouw gemeente staat de komende vier jaar voor grote uitdagingen.

De grote opgaven voor de gemeente

Vanuit het Rijk is de gemeente verantwoordelijk gemaakt voor veel taken, zoals bijvoorbeeld de (jeugd)zorg, de woningbouwopgave en de realisatie van de energietransitie. Gemeenten moeten op deze terreinen niet alleen de uitvoering regelen, maar ook innoveren en een sociaal vangnet bieden als het even niet goed gaat.

Ook vanuit de samenleving zijn er verwachtingen van de gemeente. Mede door de instabiliteit van de landelijke politiek in de afgelopen jaren, is het vertrouwen van onze inwoners in de overheid historisch laag. Daarmee staat ook de legitimiteit van de lokale overheid vaker ter discussie. Het is daarom essentieel dat juist de gemeente - die van alle overheden het dichtst bij de inwoner staat - het vertrouwen van deze inwoner behoudt, door snel en adequaat te opereren.

De spagaat

Uiteindelijk heeft de gemeenteraad het laatste woord over de lokale vertaling van landelijke doelstellingen. Daarbovenop komen nog de eigen ambities van de gemeente, vanuit specifiek lokale wensen en vraagstukken. Dit alles leidt tot een 'spagaat tussen staat, straat en raad', waar er vanuit drie verschillende kanten een beroep wordt gedaan op de inzet en het vakmanschap van de ambtenaar. Om hier duurzaam naar te handelen, is een gezonde en wendbare gemeentelijke organisatie nodig, met voldoende capaciteit, voldoende 'ambtelijke ademruimte' dus.

Dat is een flinke uitdaging, omdat het Rijk wel steeds meer van de gemeente vraagt, maar daar niet de benodigde financiële zekerheid aan koppelt. Het is dan verleidelijk om te bezuinigen op de eigen organisatie, waarmee het risico ontstaat op een nog grotere disbalans tussen ambities en de beschikbare menskracht.

Investeren in een toekomstbestendige organisatie

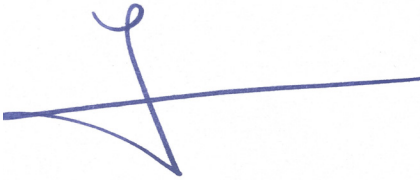
Zeker omdat er de komende jaren een enorme opgave ligt op het gebied van personeelsplanning. Binnen tien jaar gaat bijna een derde van alle gemeenteambtenaren met pensioen. De krapte op de gemeentelijke arbeidsmarkt zal dus niet afnemen. Juist nu is het cruciaal om in te zetten op een robuuste en wendbare gemeentelijke organisatie.

Als Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds Gemeenten hebben wij drie tips voor de komende raadsperiode:

1. Bewaak de uitvoerbaarheid van de ambities in relatie tot de beschikbare capaciteit van de organisatie. Met andere woorden: creëer 'ambtelijke ademruimte'.
2. Zet in op goed werkgeverschap om mensen aan je te binden en nieuw talent aan te trekken.
3. Blijf met elkaar en met de organisatie in gesprek over deze punten, zodat je gezamenlijk kunt inspelen op veranderingen van buitenaf.

We wensen je heel veel succes in de komende raadsperiode. Wij als A&O fonds Gemeenten blijven ons onvermoeibaar en met veel enthousiasme inzetten voor wendbare en vitale gemeentelijke organisaties!

Met verschilmakende groet,

Jeroen van Gool
directeur A&O fonds Gemeenten
jeroen.vangool@aeno.nl

Hoe helpt A&O fonds Gemeenten?

A&O fonds Gemeenten is het fonds van en voor alle gemeenten. Vanuit de cao ondersteunen we gemeenten bij goed werkgeverschap en sterke organisaties.

We helpen bij vraagstukken waar jij als raadslid indirect ook mee te maken hebt: het aantrekken en behouden van mensen, het versterken van vakmanschap en het toekomstbestendig organiseren van het werk.

Dat doen we met kennis, onderzoek, netwerken en praktische tools die direct toepasbaar zijn in de gemeentelijke praktijk. Zo dragen we bij aan wendbare organisaties en vitale medewerkers, de basis voor goede uitvoering en vertrouwen van inwoners. Meer weten? Kijk op aeno.nl.

NB: In een recent opiniestuk gaat Jeroen van Gool dieper in op de druk op het openbaar bestuur en wat dit betekent voor gemeenten.

Lezen? Ga naar: aeno.nl/voorkom-uitputting-van-ons-openbaar-bestuur